

W kręgu internetowych inwentarzy archiwaliów Komitetów Wojewódzkich Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Po zakończeniu działalności przez PZPR na początku 1990 dokumenty tej partii przejęły archiwa państwowe. W ciągu mijających ponad 30 lat dokonały one dużego wysiłku, by spuścizna instancji PZPR różnych szczebli mogła stać się bazą dla badań naukowych i innego rodzaju peregrynacji. Z czasem coraz bardziej pomocna w opracowaniu poszczególnych zespołów akt PZPR stawała się wkraczająca do archiwów technika komputerowa. Wydaje się jednak, że w parze z tym nie leżało wykorzystywanie możliwości, jakie dla systemu informacyjnego odnoszącego się do tej części zasobu dawał internet. W internetowej bazie „Szukaj w archiwach” nie znajdujemy dotąd żadnych informacji na temat zawartości przechowywanego w Archiwum Akt Nowych zespołu akt Komitetu Centralnego PZPR w Warszawie, a także informacji na temat zawartości szczególnie znaczących źródłowo zespołów akt władz wojewódzkich tej partii dostępnych dla użytkowników na miejscu w pracowniach poszczególnych archiwów. Dotyczy to przede wszystkim zespołów akt Komitetów Wojewódzkich (KW) PZPR działających od roku 1948 względnie 1950 po rok 1990 i przechowywanych w archiwach państwowych (AP) w miastach będących nieprzerwanie od roku 1945 bądź 1950 miastami wojewódzkimi. I tak AP w: Bydgoszczy, Olsztynie, Opolu i Warszawie, informacje o przechowywanych u siebie zespołach akt KW PZPR ograniczają w bazie „Szukaj w archiwach” do wymienienia tylko ich nazwy w spisie zespołów. AP w Katowicach zamieszcza w tej bazie tylko ogólne informacje o zawartości zespołu akt KW PZPR w Katowicach, nota bene nie wychodząc dotąd na etapie jego opracowania poza sferę inwentarzy kartkowych. AP w Gdańsku, poza szczegółowym omówieniem zawartości zespołu wraz z listą serii i podaniu ogólnej liczbie jednostek archiwalnych (j.a.), jaką liczy ten zespół, ogranicza internetową listę j.a. zespołu akt KW PZPR w Gdańsku do 12 (słownie dwunastu) j.a. Żadne z pozostałych archiwów państwowych tej grupy nie publikuje listy przechowywanych u siebie j.a. zespołów akt KW PZPR w bazie „Szukaj w archiwach” w całości, przy czym liczbowe i objętościowe relacje między wersjami internetowymi list j.a., a listami dostępnymi w pracowniach są bardzo zróżnicowane. W przypadku zespołów akt KW PZPR w: Białymstoku, Koszalinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu, konfrontację obu wersji ułatwiają zamieszczone w wymienionej bazie szczegółowe opisy zawartości całej przechowywanej dokumentacji zespołów - z wyjątkiem zespołu akt KW PZPR w Białymstoku - wraz z granicznymi sygnaturami serii i podserii listy j.a. w ich pełnej wersji. Pozbawione opisu zawartości są zespoły akt KW PZPR w: Krakowie i Lublinie.

W każdym z zespołów akt KW PZPR działających począwszy od 1948 względnie 1950 r. informacyjnej dyskryminacji w internetowych wersjach list j.a. ulega przede wszystkim dokumentacja związana z działalnością: wojewódzkich komisji kontroli partyjnej, wojewódzkich komisji kontrolno-rewizyjnych, wydziałów kadr, referatów kadr a także choć w mniejszym stopniu referatów do spraw działaczy ruchu robotniczego. Były to komórki organizacyjne, które wytwarzały dokumenty w nieporównywalnie większym zakresie, niż inne ogniwa struktury aparatu etatowego wojewódzkich instancji PZPR, dotyczące bezpośrednio działaczy i członków tej partii oraz w ogólności stosunków międzyludzkich. W przypadku wydziałów i referatów kadr miały one charakter sensu stricte teczek osobowych. Do nielicznych wyjątków należą listy j.a. zawierające w tytułach grupowanych w serie bądź podserie j.a. tych komórek organizacyjnych jakiegokolwiek nazwiska. Niektóre listy j.a. nie zawierają skądinąd w owych seriach także wykazu j.a., które nie dotyczą wyłącznie

pojedynczych osób, lecz zawierają dokumenty o ogólniejszym charakterze. Na tym tle tolerancyjnie zostały potraktowane j.a. zawierające w tytułach nazwiska w obrębie działających w ramach aparatu etatowego KW PZPR referatów historii partii. Ich treść wykracza na ogół poza ramy chronologiczne działalności PZPR i siłą rzeczy nie może budzić takich emocji, jak fakty bliższe współczesności.

Najbardziej radykalnemu ocenzurowaniu w odniesieniu do wymienionych komórek organizacyjnych została poddana lista j.a. opracowanego w całości, liczącego ogółem 18889 j.a., zespołu akt KW PZPR w Poznaniu. W wersji dostępnej w internecie za pomocą bazy „Szukaj w archiwach” liczy ona zaledwie 4358 j.a. Jest to w dużej mierze efektem braku w niej j.a. wchodzących w skład dwóch komórek organizacyjnych tegoż Komitetu to jest: Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej (WKKP), od 1984 Wojewódzkiej Komisji Kontrolno-Rewizyjnej (WKK-R) oraz wydziału kadr w łącznej liczbie 9397 j.a. Zabieg ten został zapewne spowodowany chęcią uniknięcia publikacji w internecie tytułów j.a. zawierających imiona i nazwiska czyli teczek osobowych. Jak wynika ze szczegółowego opisu zawartości zespołu stanowią one pokaźną część zasobu tych komórek organizacyjnych. Tylko dlatego zaniechano publikacji pozbawionych nazwisk tytułów należących do nich j.a. o ogólniejszym charakterze. W wykazie komórek organizacyjnych (serii) stanowiących integralną część internetowej listy j.a. zespołu pominięto nawet nazwy: WKKP (WKK-R) i wydział kadr. Przy ich numerach w wykazie serii widnieją ziejące pustką miejsca. W zestawieniu serii bądź podserii zespołu nie znalazł się ponadto referat do spraw działaczy ruchu robotniczego. Nie może tego braku rekompensować jedna j.a. w ramach należącej do serii sekretariat KW podserii: komisja do spraw historii partii i ruchu robotniczego. Sposób prezentacji internetowej wersji listy j.a. organu PZPR szczebla wojewódzkiego przez AP w Poznaniu odbiega dość wyraźnie w opisanych aspektach od sposobu postępowania innych archiwów, w których kompetencjach leży przechowywanie akt komitetów wojewódzkich PZPR od momentu rozpoczęcia przez nie działalności w roku 1948 względnie 1950 po rok 1990.

Najbliżej internetowej listy j.a. zespołu akt KW PZPR w Poznaniu sytuują się pod tym względem internetowe listy j.a. zespołów akt KW PZPR w: Koszalinie, Krakowie i Kielcach. W liście j.a. zespołu akt KW PZPR w Krakowie nazwy: wydział kadr i referat do spraw działaczy ruchu robotniczego, nie pojawiają się w ogóle w wykazie serii. W liście j.a. tego zespołu można odnaleźć zaledwie kilka j.a., które można by łączyć z działalnością wydziału kadr. W zespole akt KW PZPR w Koszalinie w liście j.a. pod nazwami tych serii nie kryje się z kolei żadna z 1672 j.a. należących do referatu do spraw działaczy ruchu robotniczego i 786 j.a. wydziału personalnego (kadr). W odróżnieniu od listy j.a. zespołu akt KW PZPR w Poznaniu w internetowych listach j.a. obu tych zespołów obecne są serie WKKP i WKK-R, ale w przypadku zespołu akt KW PZPR w Koszalinie zawierają one zaledwie 10 j.a. wchodzących w skład obu tych komórek organizacyjnych przy łącznej liczbie 4526 j.a. wymienianych w opisie zawartości tego zespołu. Lista j.a. zespołu akt KW PZPR w Kielcach, jako jedyna spośród zespołów będących przedmiotem pierwszej części tego artykułu pozbawiona jest z kolei w ogóle podziału na serie odpowiadające strukturze organizacyjnej tego Komitetu. Układem listy j.a. tego zespołu rządzą nie dające się zdefiniować kryteria. Pozbawione nazwisk j.a. związane z: wydziałem kadr, WKKP (WKK-R) i referatem do spraw działaczy ruchu robotniczego są wprowadzone rozproszone w różnych miejscach listy j.a., jednak ich liczba i treść tytułów, choć bez wyjątku podobnie jak w zespołach akt KW PZPR

w: Koszalinie i Krakowie, pozbawionych nazwisk pozwala wnosić, iż odzwierciedlają one w miarę reprezentatywnie działalność komórek z których pochodzą.

Wszystkie rzeczony serie: WKKP, WKK-R, wydział kadr, referat do spraw działaczy ruchu robotniczego oraz j.a. z tym referatem związane, występują natomiast w internetowych listach j.a. odpowiednich zespołów akt KW PZPR przechowywanych w AP w: Lublinie, Łodzi, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu. Serie wydziałów kadr są we wszystkich internetowych listach j.a. tych zespołów konsekwentnie pozbawione teczek osobowych. Z wyjątkiem Łodzi z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku referatów do spraw działaczy ruchu robotniczego, przy czym w zespole akt KW PZPR w Szczecinie j.a. pochodzące z tego referatu zostały zakwalifikowane do serii wydział kadr, a z kolei j.a. pochodzące z wydziału kadr przewidziano zapewne do serii akta osobowe i nomenklatura, która jest pusta, to znaczy nie wymienia się w jej ramach jakiegokolwiek j.a. Podobnie w zespole akt KW PZPR we Wrocławiu j.a. mogące pochodzić z: wydziału kadr oraz referatu do spraw ruchu robotniczego zawierać powinna pusta seria o nazwie dokumentacja osobowa. W ramach WKKP względnie WKK-R j.a. z nazwiskami w tytułach w odniesieniu do kilku pozycji znajdują się tylko w internetowych listach j.a. zespołów akt KW PZPR w: Lublinie i Rzeszowie.

Najmniej obiekcji wobec możliwości publikowania tytułów j.a. zawierających nazwiska w internetowych listach j.a. zespołów akt KW PZPR przejawia AP w Białymstoku. Wprawdzie i tu w internetowej liście j.a. zespołu akt KW PZPR w Białymstoku w ramach serii: WKKP, WKK-R, wydział kadr i referat kadr, nie znajdujemy tego rodzaju jednostek, ale za to występują w tej liście osobne serie: akta osobowe pracowników aparatu partyjnego, akta osobowe działaczy społecznych oraz akta osobowe studentów Studium Podyplomowego ANS KC PZPR zawierające razem 4749 j.a. Są to j.a. opatrzone wyłącznie tytułami w postaci nazwisk i imion osób, których zawartość danej j.a. dotyczy.

W przypadku fotografii, które stanowią osobne serie w kilku zespołach akt KW PZPR nie ma miejsca praktyka uzupełniania ich tytułów, a tym bardziej wprowadzania indeksów z dodatkowymi nazwiskami osób występujących na danej fotografii. Zespoły akt KW PZPR w: Koszalinie (2628 fotografii), KW PZPR w Białymstoku (991 fotografii), KW PZPR w Szczecinie, (952 fotografii), zawierają w tytułach fotografii niewiele nazwisk poniżej stanowisk sekretarzy KW PZPR. Szerszy margines stanowią imiennie zatytułowane fotografie osób niepublicznych w liczącym rekordową liczbę niemal 6 tysięcy fotografii zespole KW PZPR we Wrocławiu. Wyjątkowy pod tym względem jest liczący co prawda tylko 72 fotografie w serii zasób ikonograficzny zespół akt KW PZPR w Rzeszowie, ale za to większość z nich przedstawia osoby niepubliczne z dodatkowymi poza nazwiskiem imieniem i nazwiskiem informacjami pozwalającymi na bardziej dokładną ich identyfikację. Nie ma to miejsca w innych zespołach. AP w Lublinie podobną identyfikacją może się pochwalić tylko w przypadku kilku fotografii na kilkanaście, jakie zawiera przechowywany w nim zespół KW PZPR. W zespole akt KW PZPR w Kielcach seria fotografie jest pusta.

Na odrębną uwagę zasługują internetowe listy j.a. przedzielonych cezurą 1975 roku obu zespołów akt KW PZPR w Zielonej Górze. Materiały osobowe działaczy: Polskiej Partii Robotniczej, Polskiej Partii Socjalistycznej oraz akta członków PZPR wśród których występują zapewne j.a. dotyczące wyłącznie jednej osoby, zaliczono w ramach listy j.a. zespołu akt KW PZPR w Zielonej Górze za lata 1975-1990 do serii archiwum. Cała ta seria

jest pusta. I to akurat nie jest czymś wyjątkowym. Podobnie jak brak j.a. z nazwiskami w tytule w ramach serii wydział kadr w tej liście oraz w seriach WKKP i WKK-R obu list j.a. zespołów akt KW PZPR w Zielonej Górze. Natomiast zupełnie unikalną praktyką jest skanowanie po kolei „jak leci”, bez żadnej selekcji czy jak kto woli cenzury, zawartości j.a. należących do tych serii. Nie trzeba dodawać, że w większości j.a. podwieszane do nich skany zawierają bardzo szczegółowe, skądinąd nieraz mało chwalebne, informacje dotyczące poszczególnych osób. A fakt, że pojawiają się one w różnym kontekście nadają im dodatkowy wymiar poznawczy. Zeskanowane są także j.a. wchodzące w skład referatu do spraw działaczy ruchu robotniczego zespołu akt KW PZPR w Zielonej Górze.

Komórkami organizacyjnymi komitetów wojewódzkich PZPR których kompetencje wykraczały poza bieżącą działalność polityczno-organizacyjną były referaty historii partii. Do ich zadań należało przede wszystkim dokumentowanie historii komunistycznego nurtu ruchu robotniczego oraz popularyzowanie wiedzy o wydarzeniach z jego przeszłości i działaczach na danym terenie. Niejako przy okazji zbierane materiały odnosiły się nierzadko do wydarzeń i ludzi związanych z innymi orientacjami politycznymi, co podnosiło ich wartość źródłową. Referaty historii partii, najczęściej jako podserie w ramach wydziałów propagandy którym podlegały, bądź j.a. będące efektem działalności tych komórek występują we wszystkich internetowych listach j.a. wymienianych w tej części artykułu zespołów akt KW PZPR. W zespołach akt KW PZPR w: Kielcach i Wrocławiu, z referatem historii partii korespondują poza tym j.a. komisji historycznej bądź zespołu historycznego tych komitetów, a w zespole akt KW PZPR w Poznaniu referat historii partii występuje jako podserie razem z archiwum. Na odnotowanie w tym miejscu zasługuje wyjątkowe miejsce jakie w skali całej archiwalnej spuścizny PZPR zajmuje seria zbiory w zespole KW PZPR w Rzeszowie. Liczy ona 4067 j.a. dokumentów związanych z działalnością partii i organizacji lewicowych. W zespołach akt KW PZPR w: Białymstoku, Koszalinie, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Rzeszowie i Szczecinie w tytułach j.a. archiwalnych wiążących się z działalnością referatów historii partii występują nazwiska. Są to j.a. zawierające wspomnienia i relacje, co pozwala poza wszystkim innym traktować je jako cenne źródła autobiograficzne. Największą liczbą tego rodzaju j.a. wyróżniają się zdecydowanie internetowe listy j.a. KW PZPR w: Białymstoku i Krakowie. Jeśli w przypadku AP w Białymstoku fakt ten nie zaskakuje to AP w Krakowie wobec hołdowaniu anonimowości na przestrzeni pozostałych fragmentów listy j.a. dało dowód, że jest dalekie od praktykowania tego bez żadnych wyjątków. Można się spodziewać, że podobnie postąpi też AP w Zielonej Górze z pustą obecnie podserią wspomnienia i relacje internetowej listy j.a. zespołu akt KW PZPR za lata 1975-1990. I postąpi we właściwy dla siebie sposób: skanując bez żadnych wyjątków jednostkę po jednostce, dokument po dokumencie, strona po stronie...

W zalewaniu światłem archiwalnych komnat tajemnic za pomocą dostępnych w internecie skanów z AP w Zielonej Górze nie może się równać żadne inne polskie archiwum państwowe działające w mieście będącym od 1948 lub 1950 roku siedzibą władz wojewódzkich. Poza AP w Zielonej Górze tylko trzy archiwa z tej grupy rozpoczęły skanowanie jakichkolwiek j.a. zespołów akt KW PZPR, ale cóż znaczy 137203 skanów na koncie zespołu akt KW PZPR w Szczecinie, 4067 skanów na koncie zespołu akt KW PZPR w Rzeszowie oraz 195 skanów na koncie zespołu akt KW PZPR w Gdańsku wobec 243683 skanów zespołów akt KW PZPR w Zielonej Górze. Dodawana mechanicznie do opisu każdej nie posiadającej skanów j.a. we wszystkich zespołach akt KW PZPR formuła „Ta jednostka nie posiada jeszcze skanów. Pracujemy nad tym”, ma bardziej wymowę

rytualnego, pompatycznego zaklęcia, niż mieć cokolwiek wspólnego z realnym planem poczynań w tym zakresie. Tak czy inaczej niewątpliwe korzyści, jakie płyną dla użytkowników z obecności skanów redukuje brak ich wrażliwości na jakąkolwiek internetową wyszukiwarkę. W towarzystwie żadnego skanu nie znajdujemy zapisu w stylu: „Treść tego skanu nie podlega przeszukiwaniu. Pracujemy nad tym aby to zmienić” dającego choćby cień nadziei na zerwanie z tymi ograniczeniami.

Akurat zespoły KW PZPR należą do tego rodzaju zespołów archiwalnych, w których występują dziesiątki czy wręcz setki j.a. o jednakowych tytułach. Bez pomocy wyższego rzędu budzą one na ogół niewielkie zainteresowanie użytkowników. Wykonywanie skanów jest szczególnie ważne dla tej grupy j.a. Ale trudno w tym miejscu pominąć wyjątkową pozycję, jaką na polu budowania pomocy archiwalnych wyższego rzędu dla zespołu akt KW PZPR zajmuje też AP w Poznaniu. Wszystkie j.a. w ramach serii: plenum KW PZPR, egzekutywa KW PZPR i podserii korespondencja i notatki do osobistej wiadomości I sekretarza KW w ramach serii sekretariat KW w łącznej liczbie 470 j.a. zostały wyposażone w około 4 tysięcy indeksów będących niczym innym, jak zestawem tytułów wszystkich składających się na daną jednostkę dokumentów. Przy prostocie wprowadzania do elektronicznego inwentarza, praktykowane przez AP w Poznaniu zapisy tego rodzaju bardziej adekwatnie od arbitralnie formułowanych indeksów hasłowych czy tagów, mogą odzwierciedlać treść dokumentów. Nie pomijane są przy tym dokumenty z nazwiskami w tytułach odnoszące się do konkretnych osób. Nieobecności w internetowej liście j.a. zespołu akt KW PZPR w Poznaniu całych serii obfitujących w dokumentację osobową nie należy traktować w związku z tym w kategorii ulegania ślepo wyznawanej wierności jakiemuś dogmatowi. Na tle poznańskich indeksów nie sposób zrozumieć jaki sens ma praktykowane przez AP w: Rzeszowie, Koszalinie i Lublinie wyposażanie j.a. zespołów akt KW PZPR w tagi będące niczym innym tylko powtórzeniem wyrażen zawartych w tytułach tychże j.a.

Grupa zespołów akt KW PZPR które rozpoczęły działalność w województwach utworzonych w połowie 1975 r. niesie za sobą podobny obraz do wyżej przedstawionego: od niemal zupełnego braku jakichkolwiek poza nazwą zespołu wzmianek w bazie „Szukaj w archiwach” na temat niektórych zespołów po zespoły wyposażone we wszystkie przewidziane w tej bazie rodzaje informacji, od unikania w internetowych listach j.a. określonych zespołów jakichkolwiek nazwisk po serie list j.a. innych zespołów z tytułami zawierającymi niemal wyłącznie nazwiska.

Na ogólną liczbę 32 takich zespołów w 12 przypadkach informacja internetowa ich dotycząca ogranicza się co najwyżej, i to nie zawsze, do liczby j.a. i metrów bieżących. Są w tej grupie zespoły KW PZPR w: Bielsko-Białej, Chełmie, Częstochowie, Ełku, Inowrocławiu, Pile, Piotrkowie, Sieradzu, Tarnowie, Toruniu, Włocławku i Zamościu.

Na mniej lub bardziej ogólnym opisie zawartości kończy się informacja internetowa dotycząca zespołów akt KW PZPR w: Ciechanowie, Łomży, Ostrołęce, Skierniewicach i Wałbrzychu. Zespół akt KW PZPR w Gorzowie legitymuje się opisem zawartości uzupełnionym tylko wykazem serii. Opis zawartości wraz z listą j.a., ale bez podziału na serie zawierają informacje na temat zespołów akt KW PZPR w: Kaliszu, Krośnie, Lesznie, Suwałkach i Tarnobrzegu. Z kolei wykaz serii i lista j.a. pozwalają poznać za pomocą internetu zespoły akt KW PZPR w: Radomiu, Słupsku i Nowym Sączu. Ten ostatni wbrew

podstawowym kanonom archiwistyki, przynajmniej na tym etapie opracowania, został potraktowany jako nieodłączna część przejętego przez AP w Nowym Sączu całego zasobu akt PZPR. Wszystkie składowe, czyli: zawartość, serie i listę j.a., wyczerpujące internetową informację na temat poszczególnych zespołów znajdujemy jedynie w odniesieniu do akt KW PZPR w: Elblągu, Jeleniej Górze, Koninie, Legnicy, Płocku, Przemysłu i Siedlcach.

W internetowych seriach i listach jednostek większości zespołów akt KW PZPR utworzonych w 1975 r. uderza nieproporcjonalnie mało miejsca jakie w stosunku do roli jaką odgrywały w działalności tych komitetów i rozmiarach wytwarzanej dokumentacji komórki organizacyjne: WKKP (WKK-R) i referaty kadr (wydziały polityki kadrowej), choć j.a. będące efektem działalności tych komórek znajdujemy wśród list j.a. wszystkich zespołów. Akta wszystkich zespołów pozbawione są imiennie zatytułowanych j.a. będących efektem działalności orzeczniczej WKKP (WKK-R) w sprawach indywidualnych, a w zespole akt KW PZPR w Suwałkach znajduje się bardzo mało j.a. wytworzonych przez te komórki nawet o ogólniejszym charakterze. Puste serie: akta spraw dyscyplinarnych w zespole akt KW PZPR w Radomiu i akta osobowe członków partii objętych orzecznictwem w zespole akt KW PZPR w Płocku, mogą natomiast świadczyć, że w obu tych zespołach znajdują się tego rodzaju dokumenty, być może nawet w znaczących rozmiarach. Podobnie można odbierać obecność pustych podserii: akta spraw WKKP PZPR i WKK-R PZPR oraz zespoły orzekające WKKP PZPR i WKK-R PZPR w serii Wojewódzka Komisja Rewizyjna PZPR zespołu akt KW PZPR w Koninie.

Zaledwie od kilku do kilkunastu j.a., których tytuły wskazują na pochodzenie z referatów kadr (wydziałów polityki kadrowej) bądź j.a. zakwalifikowane do serii odpowiadającej tej komórce znajdujemy w zespołach akt KW PZPR w Siedlcach, Słupsku, Suwałkach i w Nowym Sączu. W zespole akt KW PZPR w Jeleniej Górze serię referat kadr wypełniają j.a. dotyczące działalności wieczorowego uniwersytetu marksizmu-leninizmu. Jednostki archiwalne w ramach komórek kadrowych nie zawierają w tytułach żadnych nazwisk. Jedynym wyjątkiem są 2 j.a. w ramach wydziału polityki kadrowej i społeczno-prawnym w Przemysłu. Świadcstwo fizycznej obecności w archiwum imiennych j.a. kadry etatowej daje skądinąd co najwyżej pusta seria akta osobowe pracowników zespołu akt KW PZPR w Radomiu.

W przypadku KW PZPR utworzonych w 1975 r. wzrosła aktywność referatów do spraw działaczy ruchu robotniczego. Było to między innymi efektem przejęcia przez te komórki funkcji referatów historii partii. W następstwie działalności referatów do spraw działaczy ruchu robotniczego powstawało wiele j.a. mających charakter imiennych teczek osobowych, autorskich wspomnień i relacji a także j.a. łączących te dokumenty. Liczbą tego rodzaju j.a. z nazwiskami w tytułach wyróżniają się internetowe listy j.a. zespołów akt KW PZPR w: Elblągu, Kaliszu, Koninie, Krośnie i Lesznie. Mniej, i to tylko j.a. zawierających wspomnienia, liczy zespół akt KW PZPR w Siedlcach. Z drugiej strony jakiegokolwiek nazwiska w tytule pozbawionych jest ponad 100 j.a. referatu do spraw działaczy ruchu robotniczego zespołu akt KW PZPR w Przemysłu czy też kilkanaście j.a. tegoż referatu zespołu akt KW PZPR w Jeleniej Górze. Nie wszystkie AP chcą się jednak w ogóle dzielić w internecie poczynaniami tego referatu. Zaledwie ślad po jego działalności znajduje się na liście j.a. zespołu akt KW PZPR w Suwałkach. Zupełnie puste pozostają serie: akta osobowe działaczy ruchu robotniczego zespołu akt KW PZPR w Płocku, akta osobowe działaczy

(referatu do spraw działaczy ruchu robotniczego) zespołu akt KW PZPR w Radomiu oraz akta osobowe i materiały wspomnieniowe działaczy zespołu akt KW PZPR w Legnicy.

Bardzo nierównomierny w internetowych informacjach na temat zespołów akt utworzonych w 1975 r. KW PZPR jest udział fotografii. Wyróżniają się zdecydowanie pod tym względem zespoły akt KW PZPR w Nowym Sączu (ok. 1000 fotografii), Lesznie (383 fotografie), Tarnobrzegu (140 fotografii), Kaliszu (kilkanaście albumów) i Legnicy (kilkanaście albumów - seria albumy fotograficzne i księgi pamiątkowe). Od jednej do kilkunastu fotografii występuje w zespołach akt KW PZPR w Siedlcach, Radomiu, Elblągu, Koninie (seria dokumentacja fotograficzna), Krośnie (seria fotografie) i Słupsku (seria fotografie). Z wyjątkiem zespołów akt KW PZPR w: Lesznie i Nowym Sączu we wszystkich zespołach pojedyncza fotografia bądź album opatrzony właściwym dla siebie tytułem tworzy osobną j.a. Identyczne niemal, rozwlekłe tytuły 45 j.a zawierających po kilkadziesiąt różnych fotografii każda, zlokalizowanych w ramach serii wydział pracy ideowo-wychowawczej zespołu akt KW PZPR w Nowym Sączu, bez żadnych dodatkowych indeksów czy tagów, nie posiadają natomiast żadnej wartości merytorycznej. W zespole akt KW PZPR w Lesznie pod wspólną sygnaturą znajdują się 373 fotografie. Każda z nich jest opisana jako osobny obiekt. Wśród serii zespołu akt KW PZPR w Jeleniej Górze znajdujemy pustą serię zbiorów fotografii, a w zespole akt KW PZPR w Gorzowie równie pustą serię fotografie. Uwzględniając wszystkie wymienione wyżej zespoły charakterystyczną cechą tytułów fotografii jest niemal wyłączone pojawianie się w nich nazwisk osób sprawujących wysokie funkcje publiczne z najczęściej występującymi w głównych rolach pierwszymi sekretarzami KW PZPR. Tylko w liście j.a. zespołu akt KW PZPR w Lesznie znajdujemy oprócz tego fotografie osób szerzej mało znanych, w tym wypadku kilku byłych działaczy ruchu robotniczego.

Tylko kilka zespołów akt KW PZPR tej grupy może pochwalić się internetowymi pomocami wyższego rzędu w postaci skanów bądź indeksów. Jeśli chodzi o skany z 3576 pozycjami zdecydowany prym należy do zespołu akt KW PZPR w Płocku. Natomiast indeksy zapisywane na ogół w postaci kilku wyrazowych wyrażeń pokrywających się z tytułami dokumentów znajdujących się w danej jednostce to domena zespołu akt KW PZPR w Koninie. Ich liczba oscyluje wokół 6500 tego rodzaju haseł. Niezależnie od tego biorąc pod uwagę zawartość tego zespołu akt pod kątem jego wysokiej kompletności w stosunku do rodzajów i liczby dokumentów, jakie były wytwarzane w toku działalności wojewódzkich instancji PZPR, może on posłużyć za ważne kryterium oceny stopnia zachowania dokumentacji innych komitetów.

Studia nad relacjami między: dokumentowaniem działalności PZPR, stanem zachowania wytworzonej dokumentacji, upowszechnianiem informacji o zachowanej dokumentacji i w końcu wykorzystywaniem tej dokumentacji w badaniach historycznych, kreować mogą wciąż nowe pytania, a wśród nich i takie: jakie są powody występowania w niektórych zespołach akt KW PZPR idących nieraz w tysiące pozycji luk w internetowych spisach j.a.; czy z kolei AP w: Białymstoku, Rzeszowie i Zielonej Górze, posiadają specjalny immunitet pozwalający im na nie przejawianie kultu anonimowości w obszarze internetowych spisów j.a. zespołów akt KW PZPR.

Niezwykle interesująca, nie tylko dla zainteresowanych funkcjonowaniem archiwów państwowych, byłaby też próba odpowiedzi na pytanie na ile zróżnicowanie w zakresie

prezentacji będących przedmiotem tego artykułu list j.a. zespołów akt KW PZPR w bazie „Szukaj w archiwach” jest pochodną stylu pracy poszczególnych archiwów w zderzeniu z potrzebami użytkowników w innych obszarach, a na ile poczynania w tym zakresie posiadają autonomiczny charakter. Czy bezzasadne może być podejrzenie, że wśród przyczyn wstrzeźliwości w upowszechnianiu w internecie informacji o zawartości zespołów KW PZPR, a przede wszystkim o zawartości zespołu KC PZPR, nie leży dotyczący niektórych pracowników AP syndrom strażników świętego ognia. Dowartościowywanie w ten sposób zawodu nie cieszącego się szczególnie wysokim prestiżem społecznym. Pozostając w kręgu internetowych list j.a. zespołów akt KW PZPR należy zauważyć, iż mimo pojawiania się tu różnego rodzaju informacyjnych niedostatków i metodycznych ułomności, tylko te archiwa państwowe którym zawdzięczają one obecność w internecie mogą mieć z tego powodu prawo do satysfakcji z właściwego wypełniania służebnej roli wobec użytkowników.

Na podstawie internetowej bazy danych „Szukaj w archiwach” według stanu na 6.02.2023 opracował Andrzej Choniawko